

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AKTSTYKKER

VEDRØRENDE

ERIK AF POMMERNES AFSÆTTELSE

SOM

KONGE AF DANMARK,

UDGIVNE VED

ANNA HUDE

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1897.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie har den 23. Febr. 1896 besluttet at udgive Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark ved Arkivassistent Dr. phil. *Anna Hude* under Tilsyn af Arkivassistent Dr. phil. *William Christensen* og Professor Dr. phil. *Kr. Erslev*.

*William Christensen. Kr. Erslev. J. A. Fridericia. M. Cl. Gertz.
S. Gjellerup. G. L. Grove. Anna Hude. Fr. Krarup.
L. Laursen. W. Mollerup. C. Nyrop. A. Olrik.
H. Olrik. V. A. Secher. A. Thiset. C. Weeke.*

SELSKABET

FOR

UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betro Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg.

Selskabet har hidtil udgivet:

Kong Frederik den Førstes danske Registranter, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1879.

Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve, udgivne ved *C. F. Bricka og J. A. Fridericia*. 1—7. Bind. 1878—91.

Codex Esromensis. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81.

Danske Kancelliregistranter 1535—1550, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1881—82.

Libri memoriales capituli Lundensis. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89.

Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV's Tid, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1—3. Bind. 1883—90.

Corpus constitutionum Daniæ. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1—3. Bind og 4. Binds 1—4. Hefte. 1887—96.

Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888.

Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov, udgivne ved *V. A. Secher og Chr. Støchel*. 1—2. Bd. 1891—94.

Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen (indtil 1450) med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude*. 1. Bind og 2. Binds 1. Hefte. 1894—96.

Samling af Danmarks Lavsskraer fra Middelalderen, udgivne ved *C. Nyrop*. 1—2. Hefte. 1895—96.

Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark, udgivne ved *Anna Hude*. 1897.

Forretningsudvalgets Medlemmer er for Tiden:

G. L. Grove. C. Nyrop. V. A. Secher.

Nærværende Samling Aktstykker er væsentlig fremkommet som et Supplement til »Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis«, idet man i dette Værk næppe kunde nøjes med en Henvisning til Hvitfelds daarlige Oversættelse af de interessante Dokumenter vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse, medens de paa den anden Side i Følge deres hele Karakter ikke egner sig for en Gengivelse i Udtog. I Danske Magazin 3. Række I er der vel gjort en Begyndelse til deres Udgivelse efter de samtidige plattyske Texter; men de to dør aftrykte Aktstykker fortjener sikkert at medtages blandt de øvrige, saa meget mere, som der for det enes Vedkommende (ndfr. Nr. 3) haves en fortrinlig Afskrift af den nu tabte danske Original. Endvidere har en i Stettin forefundet hidtil utrykt Skrivelse sin naturlige Plads i denne Samling.

Til de diplomatiske Oplysninger, der findes nedenfor ved hvert enkelt Aktstykke, bør endnu føjes følgende. En Række Breve foreligger i et Papirshefte (RA. Danmark 5 a; Paaskrift: *Hir sind dy registrum von koning Ericckes breue*) i en Afskrift, der maa være taget i Kristoffer af Bayerns Kancelli; derom vidner Overskriften over Erik af Pommerns Brev til denne: »*asscripsit domino nostro Cristofero*«, saa vel som et i Eriks Titel i Brevet til Fynboerne fejlagtig indkommet og atter overstreget »*palantzgreue*«. Et andet Papirshefte (RA. Danmark 5 b) indeholder Rigsraadets Ind-

kaldelsesbrev til Kristoffer baade paa Dansk og Plattysk, og enkelte Danismer i den sidstnævnte Text (*for* de sunderlige ghunst; *vor* juwer leuen moder *schult*, hvor *schult* er rettet til *willen*, medens *vor* er blevet staaende) kunde maaske tyde paa, at den danske Affattelse er den oprindelige; som den, der i hvert Fald frembyder størst sproglig Interesse, er den her aftrykt fremfor den plattyske.

Aktstykkerne er aftrykt bogstavret; kun er j, v og w erstattede af i og u, hvor Udtalen fordrer Selvlyd. Paragraftal er tilføjede i et enkelt Aktstykke (Nr. 4), medens de i et andet (Nr. 6) forefindes i den ikke aftrykte Text B.

Udgaven er forsynet med jævnførende Noter til de andre Texter, naar saadanne foreligger, samt til Hvitfelds Oversættelse, hvor denne frembyder Misforstaaelser eller vilkaarlige Afvigelser fra Forlæget, heriblandt navnlig de talrige Tilføjelser, der ikke er uden Interesse til Belysning af hans Arbejdsmetode. Omskrivninger, der ikke forandrer Meningen, er derimod ikke medtagne.

Idet jeg bringer Professor Dr. phil. Kr. Erslev og Dr. phil. William Christensen min bedste Tak for den værdifulde Bistand, de som Kildeskriftselskabets Tilsynshavende har ydet ved Udgivelsen, takker jeg tillige Dr. Christensen for at have henledet min Opmærksomhed paa det ovenfor omtalte Aktstykke i Stettin, og Statsarkivet i denne By for den Imødekommenhed, hvormed man har opfyldt mit Ønske om en Afskrift heraf samt om at konferere et andet dør bevaret Dokument med Afskriften af Rigsarkivets Exemplar af samme.

Anna Hude.

AKTSTYKKER VEDRØRENDE
ERIK AF POMMERNES AFSÆTTELSE
SOM KONGE AF DANMARK.

1.

Skrivelse til Erik af Pommern [1436—38].

Samtidig Afskrift (eller Orig.): Statsarkivet i Stettin, Bohlensche Sammlung, Manuscript 3.

Wetet, gnedighe here, sodder wii hadden gevordert juwe werue tho den guden luden van Sieland unde de hadden geuen ere antwort in scriff, do qwemen de goden lude van Schone, alse de dar tho schicket weren; do vorderde wii juwer gnade werue tho en, also nu is in desseme daghe, unde do antwordeden se uns, alse juwe gnade vint in desser scriff. Tho deme ersten umme de hulpe, dar spreke wii tho em umme, dar antwordeden se so tho: dat ys em swarliken leghen myt juw unde myt eren unvrunden, alse uns allen wol witlik is, se moghen riden dar in myt ener voderinghe unde ok wedder ud unde roven in in[!] halff Schone, unde beden hochliken juwe gnade to underwisende, ok dat gii vordraghen en uppe desse tiid desse hulpe um sodaner sake schuld, alse vor is gheseght. Do spreken se mer tho uns unde beden uns biddende unde vormanende tho juw, dat gii umme godes willen setten enen vulkomeliken louen tho en ok holden se vor juwe truwe denere, alse se gerne willen wesen, so lenge gii leuen. Se hopen, dat gii newerlde hebben anders bevunden van eren vorelderen unde vorvederen edder van en anders, men se hebben altiit dent ereime rechten heren, alse em borde, unde so willen desse ok vordan doen. Ok hebben

se uns so seght to juwer gnade to segghende, dat gii setten en guden rad vore unde dencken uppe se, so dat se moghen bliuen by were unde macht jeghen ere unvrunde. Ok spreken se mer wort tho uns unde seyden so, dat dar ys en mene ruchte ouert land, dat juwe gnade wolde voren hir vromede heren in unde sette de tho heren, dat wii scholden underwisen juwe gnade dat nicht tho doende, umme des willen se willen nenen heren hebben ane juw, so lenge alsoe gii leuen. Do spreken se mer tho uns unde seyden so, dat juwe gnade hadde antwordet den slotlouen wech hir int rike tho juwes faderbroders sons hand, unde beden uns hochliken juw tho underwisende tho vorwendende den slotlouen so, dat gii laten den stan tho des hand, den de rikes man kesen to koninge na juweme dode, unde laten alle dre rike bliuen by ereme vrigen kore, umme des willen se konen pruen, dat de rike nicht konen anders bliuen tho samende, unde se willen nicht wesen gescheden. Ok hebben se beden uns, dat wii scholen seggen juw unde hochliken to vormanende to denckende dar so tho unde vlyen dat so, dat se nu edlike stund mochten hebben rowe unde vryde unde recht unde rech[t]uerdicheit, umme des willen se hebben nu in langher tiid had ghantz unswar van orlighe oc kryghe unde kleyne van recht unde rechtuerdicheit. Ok hebben se so seght, en hopede dar steyt goet rad tho, wil juw gnade wenden dessen slotlouen umme, alsoe vorscreuet steyt, unde varen dar vurdermer mede, alsoe rechtliken tho boret; ok spreket tho den van den Stederen, alsoe se nu hort hebben, dat se by juw synd, ok andere gude lude, alsoe dar nuttych tho sind, dat se nemen de sake vore twischen juw unde de Swedeschen; se laten sik wol underwisen, dat se holden unde hebben juw vor eren rechten heren unde koning. Unde dyt vorscreuene is aller der van Schone rad unde bede tho juwer gnade.

2.

Danmarks Riges Raad til Kristoffer af Bayern, 27. Okt. 1438.

A. Afskrift paa Dansk fra Kristoffer af Bayerns Tid (RA. Danmark 5 b 1). — B. Afskrift paa Plattysk fra samme Tid (RA. Danmark 5 b 2). Dansk Oversættelse hos *Hvitfeld IV 595—99, Fol. 805—7^a*. — C. Forkortet Oversættelse paa Latin ^b: Afskrift i Langebeks Diplomatarium i RA.

Sincerissima nostra recommendatione in domino preconcepta. Kere werdughe herre och første, for then sønderlighe gunst och kerlichet, som wii^c wide, at alle these thry righes ^dradh och mene righens godhe men^d till ether hae bothe fore ether kere modher schyld, swaa och forthy at I aff ræt konungs blodh her udh aff alle thry righene næst wor nadhighe herræ konungen Erick føddæ æræ, thii nøthes wii thiiwer ether herredom at kundgøræ, huruledis hans nadhe ^ethese righens radh^e i mange aar anseende^f hauer wærit, thet the schulde taghe hans fadherbrodhersøn hertugh Buggisslaff aff Pomeran till koning, hwilket som the^g all tiidh neethede och sawthe sikh thet met lighe ængeland matte gøræ, then stund nogher herræ leuede, som aff ræt konungligh blodh till righen fødder er. Swaa antwordede han thoch bort omot theris^h wylie alle righens slot till forneffnde hertugh Buggisslaffs hand, upa thet at han jo swo met macht schulde threngge honom her in i righene koning at bliue effter hans død^h; icke wilde han oc nogher indlendzsche mæn antwordhe noghit righens slot, met mindræ æn han wilde annamet till hertugh

a) At Hvitfeld oversætter fra Plattysk, ses f. Ex. af den nøjagtige Gengivelse af de plattyske Titler, saaledes IV 598, Fol. 806: Eders højværdige Herlighed, jfr. B: juwe hochwerdigen herlicheid, medens A har: Eders Herredom; men iøvrigt er hans Oversættelse langt mindre overensstemmende med B, end A er det.

b) Sandsynligvis efter Hvitfeld.

c) Hvitfeld: I, jfr. C: ut nosti.

d) Hvitfeld: Raad og menige Rigers Indbyggere og gode Mænd; jfr. C: senatus populusque.

e) Hvitfeld: disse 3 Riger; jfr. C.

f) B: ansinnende.

g) C: nos (og de følgende Verber i 1. Pers. Plur.).

h) Hvitfeld efter B: vor.

Buggisslaffs hand, och ther met tha anamede the them oc alle swaa til hans hand, ræthendis hans ugunst till theris liiff och gotz och ydermere mene righens forderff, som ther aff matte haue kommet, um han ^aellers haffde antwordet them udhlandsche herre och men^a, som han met ændeels giordhe omodh righens ræt och friihet, som er hertugh Barnam aff Bart Aaleholm, hertugh Wartzsleff aff Wolleghast Raffnsburgh, greue Hans Traneker och greue Witslaff Steghehuss. Item kere herræ, nu um paaschæ tiidh næst forledhen i eet hoff^b, som hans nathe hølt i Wordingburgh, ther laghde han oss tha adher hordhelighen fore, thet wii ænthæ schulde taghe forneffnde hertugh Buggisslaff till koning, som fore screuit staar, hwilket wii thoch met stoor wadhæ hordhelighe netedhæ som føræ och sawthe oss engin wele haue til herræ och koning, ^cthen stund^c han leeffdhæ och styrde righen effter rette, som honum burdhæ. Tha han thet hørdhæ, tha begærethæ hans nathe aff oss, thet wii wilde for hans nathes older och roo schyld stædie till, thet forneffnde hertugh Buggisslaff matte wære styrere her i righit och haue alle land och slot i sine wæræ, æmbitzmæn i oc aff at sette effter sin wilie, hwilket som wii adher hordhelighen netedha for righens forderff schyld, som ther aff matte komme; men thoch at theckis hans wilie tha lodhe wii till, thet forneffnde hertugh Buggisslaff matte wære hoos honum i righit icke som een styrere, men som een godh troo wen, och haue ij gothe slot i wære, som wor Raffnsburgh och Traneker, aff hwilke som han sigh well møghelighen holde matte; och ouer thette lodhæ wii till, thet alle slot och stædher schulde stande honum obne foræ, ^doch ware ther well forstanden effter forneffnde wor nadhighe herræ konungens wilie^d; och ther

a) Hvitfeld: dem eller andre udlændiske havde overantvordet.

b) C: comitia; Hvitfeld: Dag.

c) Hvitfeld: men.

d) Smstds.: og at han stod dem vel for efter vor Herre Kong

uppa schulde han haue taghet forneffnde righens slot Aaleholm fran hertugh Barnam och Raffnsburgh fran hertugh Wartzsleff^a igeen till righit innen fiorten daghe effter neste sancti Johannis dagh baptiste, som han oss sidhen sawthe och thoch icke hiølt. Ther effter at thet parlament^b swaa holdet wor oc alle mene righens gothæ mæn fore fran hans nathe, tha antwordhe han sidhen umodh righens ræt och friihet aff sin eghin wilie forneffnde hertugh Buggisslaff ^calt Fyns land^c met thry faste slot Nyborgh, Hintzegawll och Haghenschow met alle the underdane, som ther til laghe; och sithen haffthe han almuen for sigh aff Sieland och lathe them fore, at the schulde wære forneffnde hertugh Buggisslaff hørighe och lytheghe ^doch hans æmbitzmæn^d, och gaff them ther met all then friihet, som the aff honum bedhis; hwad han them ydermere befooll at gøre, thet fand^e sigh well ther effter. Tha han these forneffnde fæm^f landis herrær hertugh Buggisslaff, hertugh Watzslaff, hertugh Barnam, greue Hans och greue Witzleff swo weldelighen her in i righit sat haffde oc almuen swo underwist etc., ther met gik han till skibs och schulde haue seyلت till Calmarn at anname Swerigis righe igeen, som wii icke annet wiste, thy at swo daghtinget wor mellom hans nadhe och Swerighe tillforen, hwilket som han thoch icke giordhe, men seyldde till eet eyeland Gutland, hwilket som langht ligger fran mene righet Danmarck, omodh allis wore witscap, radh och wilie, oc togh tha bort met sigh udh aff righens træsell guld, sølff och clenodia, som

Erichs Vilje; jfr. C: easque ex voluntate regis dominique nostri rite tutaretur.

a) Hvitfeld: Witzlaff; C: Witzlaus.

b) Hvitfeld: Herredag; C: comitiis.

c) Hvitfeld: alle hans Lande; jfr.

C (B: alle Fune land — Fune læst som seine?).

d) B: unde sinem ambachtmanne; Hvitfeld: som sine Embedsmænd; C: ut gubernatori ac præfecto suo.

e) Hvitfeld: finder; Sætningen fattes i C.

f) Hvitfeld efter B: sine.

koning och drotninger i mange aar tillforen sammen sancket haffthe till righens wern och bestand. Genisten effter thet at han swo bort seylder wor, tha rees almuen her først op i Sieland och sidhen all Danmarck ouer omodh alt klerckeriet och ridderscapit, swaa at wii daghlighen leue^a wort liiffs fare met them oc kunne engen rættighet aff them fonge. Och ther till staar thet swaa æn mellom righet oc Holstedhe herrerne, swaa thet wii hwer dagh rædhis theris ouerfald; oc hwad wold oc uræt, som righet daghlighe lidher aff these forscreffne udhlendsche herrer, ^bfoghede oc æmbitzmæn^b, thet ær oss langht at scriue; ^coch ther till forthii at han ey wilde anname Swerigis righe igeen, som deghtinget wor, ther met giordhe the aff Swerige righet oc stoor schathe, och ræthes wii æn daghlighen for meghet meræ schathe aff them at fonge^c, oc ære alle thry righene nu thiiwer swaa got som atschylde for hans onde regiment schyld oc forsømsse, hwilke som tillforen i stoor kerlichemt tillsammen bundne wore ewigh tilsammen at bliue under een herre oc koning. Kere herre, nu forthy at forscreffne wor nadhighe herræ koning Erick righet swaa selff udhouer giuet hauer ^doc ladet alle righens indbyggere uden all styrelsse oc i swaadan sorgh oc bedrøuelsse oc i daghlighe liiffs oc gotz fare^d, thy fly wii till ether nathe, som næst honum æræ aff konungligh blodh, bedendis och formanendis ether herredom met all ydhmyght, thet I for wor herre dødh schyld oc ether eghen æræ schyld, swaa oc for then troscap schyld, som I righet plightighe ære for konungeligh byrdh schyld, I aff fødde ære, som fore screuit staar, welen werdis at komme hiid i righen, thet schiudeste som I kunnen uden all tøffring, thette arme righe till hielp och trøst i these forscreffne nødh, sorgh och bedrøuelsse, som thet istad ær. Nar gudh will, at I hiid i righet komme, will

a) B: leueden.

b) Fattes i C.

c) Forkortet i C.

d) Fattes i C.

forscreffne wor nadhighe herre koningen ænthā hiid igeen komme till righet, tha recke righene aff gudhs wegne well till at holde ether her, hans nadhe och righen till thiæniste i then stadh, som han wilde haue hafft forscreffne hertugh Buggisslaff, som fore screuit staar. ^aWele I oc nu ængelund komme oc hielpe righet udh aff thenne forscreffne nødh, tha werdigis for gudhs schyld at scriue oss thet strax till igeen, oc giuer tha righene^b all things udhouer ther till, at the schule ey alldelis forderffuis for then store troscap, som the^c alle haue till ether nathe, thii at the i swaa stoor nødh och bedrøuelsse bestedde ære, thet the thiiwer jo nødhis till at kese them schiudelighen een annen herre oc koning, och thet gøre the och wisselighen, thet skiudeste wii^d fonge tidende aff ether nadhe igeen, at I hiid icke komme wele, och ther mue I ether wist effter rette; thy scriuer oss for wor herris dødh schyld nu strax ether wilie till igeen met thette wort budh, hwor som wii oss wisselighen tilforlade mue i these ærende, oc ther forlade wii oss nu gantzelighen till. Kere herræ, ær thet nu swaa, at I icke komme wele, oc gaa I oc ethert slechte swaa these righe ewight qwitte, ether sielffue oc alt ethert slechte met orloff at scriue til lidhen hedher, tha thorff ether nathe ther engen fore schylde uden ether selffue oc ether eghen onde forsømsse. Item kere herræ, sende wii ether nu her inneluchte noghræ aff the article, som wii well bewise kunne, at han omodh these righe i forsømligh ær, uppa thet at ether nathe maa kenne, hwad nødh thette righet udi ær, oc at I thes the bæthræ haue ether ther effter at rette. Ether herredom beware gudh nu oc ewinnelighen. Scriptum Korsøør ^eanno domini mcdxxxviiij

a) Det følgende er stærkt forkortet i C.

b) Hvitfeld: Riget.

c) Fattes hos Hvitfeld.

d) Hvitfeld: de.

e) Hvitfeld og C indskyder: 28. Octobris.

in vigilia beatorum Simonis et Jude apostolorum ^asub decem nostrum sigillis^a.

Johannes dei gratia archiepiscopus Lundensis etc., Johannes Roschildensis, Naffno Otthoniensis, Cristiernus Ripensis, Ulricus Arusiensis et Gerardus Burglanensis, eadem gratia ecclesiarum episcopi, Benedictus Petri^b prior in Antworschow, Ericus Nicolai, Henricus Kanuti, Martinus Johannis, Luderus Kabell^c et Esgerus^d Brock, milites, Petrus Lycke, Gerardus Bryseke, Yuanus Foss, Auo Lunge, Otto Nicolai, Jacobus Basse, Nicolaus Ericss^e in Asdall^e et Olauus Absalonis, armigeri, regni Dacie consilarii^f, humiles vestri.

3.

Danmarks Riges Raad til Erik af Pommern, 23. Juni 1439.

[A. Orig. paa Dansk i Statsarkivet i Stettin.] **Aa—Ab.** Afskrifter af Langebek i Diplomatariet i RA., den første »ex originali« med Tilføje: »Under Originallet, som er paa et Ark stort Papir skrevet og noget skrøbelig, ere 24 [*sic*] Segl i grønt Vox trykte i 4 Rader, i den øverste 9, i den anden 10, i den tredje 11, i den fjerde 4, hvoraf nogle ere forslidte, nogle borte. Hafn. 23. febr. 1739«; efter den anden tilføjer Gram: »Ex archivis Stetinensibus mihi communicatum in originali atque inde exscriptum Hafniæ anno 1738«. — **B.** Afskrift paa Plattysk fra Kristoffer af Bayerns Tid med Overskrift: Litera consiliariorum missa domino Erico ad Gotland (RA. Danmark 5 a 3). *Danske Mag.* 3. R. I 223. — Dansk Oversættelse hos *Hvitfeld IV* 600—4, Fol. 807—9.

Høyborne første oc etle herre koning Eric. Wi effterscreffne tro ethers herredom wisselighen widerlicht ware, at thet Danmarks krones gamble ret oc frihet er, thet engen thytzsk eller utlendsk man scal haue righens land eller slot i wære eller oc noghrelethis ware i righens hemelighe strenge radh, uden alteneste inlendzske danske men, som

^a) Fattes i C.

^b) Fattes i C.

^c) Hvitfeld: Kabolt; C: .Cabholtus.

^d) C: Eschillus.

^e) C: Asdalius.

^f) C: senatores.

rightit oc landen nest guth oc ether tilhøre. Oc then samme ret oc frihet hauer ethers herredom i ethers welghilse oc sidhen i ethers kronelse sworet til helghene swo at holde alle Danmarks krones inbyggere oc swo i ethers tidh weter at bliue, som alle koninge oc pleye at gøre hwer udi sit righe. Nu umot thenne samme ret oc frihet oc ethers eghen eedh hauer ethers herredom giort thyuer i mange made, først i thet at alle righens slot thøm haue I antwordet bort slotlouen ther aff til utlendzske herrers hender umod ethert rigis radz radh oc wilie i thet sin alteneste, som nu openbarlicht er, at the samme frammethe utlendzske herrer mue thes the bæther met wold oc macht threngesich swo in i rightit ower Danmarks krone, oc jo sønnerlighen hertugh Buggislaff herre oc koning swo at wordhe, som I oc aff oss tiit oc offte begereth haue, umot guth, ethert oc wort rigis ære, ret oc skel, oc haue I en ther met swo skilt landen oc righen at, swosom er Swerighe oc Norghe fran Danmarc oc Danmarc fran thøm, som thyuer nu wel synt er. Oc haue I antworthit utlendzske herrers vij righens faste slot met theris land oc len i wære upa alt righens forderff, forthy at wi icke wilde haue hertugh Buggislaff til wor koning umot all righens ret oc frihet, som fore screuit star. Item haffthe I welet holdet then deythingen, som I fulburdhede oc giordh wordh i Calmarn i ethre fædderes, ethre thry rigis radz oc Stædhernes sendebudz nerwærilse, oc sønnerlighen i thet, at I haffthe forwandlet then slotlouen fran^a hertugh Buggislaffs hand, tha haffthe ey righen^b nu swo jammèrlighen waret skilde at, thøm^c oc oss alle til forderueligh skadhe. Item haue I upa righens skadhe oc forderff bortførth utaff rightit alle righens skat oc clenodia, som i mange aar for ether aff koninge oc righens forstandere tilsammen sanckethe wore

a) Hvitfeld: til.

b) Smstds.: dette Rige.

c) Smstds.: Eder.

upa righens weyne til righens nødh, bestand oc nytte. Item som ether maa wel forthencke, i sitzst wi hoos ether wore i Worthingborch, thet wi ether høylighen rade, at I wilde fare til Calmarn oc annamme ethert righe Swerighe igeen effter Calmarn deythingen, huilkit som wi thoc wel aff ether forstodhe, at I icke gøre wilde; oc thy badhe wi ether met all ødhmyught oc formanethe for wors herres døtz skyld, thet I wilde^a bliue her i ethre land, skilye oss with the utlendzske herrer, som I oss selue sagthe at wele gøre, forwandle then slotlouen, som sich thet aff rette burdhe, ^bsom fore screuit star, oc ther till styre oc radhe ethre land oc righe, som ether aff rette tilburdhe^b; huilkit I thoc engelund gøre wilde, men foore swo bort til Gotland umot alles wore radh oc wilie oc gawe oss swo udi these frammethe utlendzske herrers hender, som wi meer matte holde fore fiende en wener, thy at the wore bestandende effter alt righens forderff, swo thet the wilde threngte ut under sich fran kronen umot guth, ære, ret oc skel land, len, slot^c oc almughe, som thyuer wel openbarlicht er. Oc ther met er nu almughen hære thyuer i somme lande weldelighen oc urettelighen upresen umot alle righens men oc sønnerlighen umot theris eghne ^dherrer oc hosbonder^d umot ære oc rette, thøm oc oss alle til forderueligh skadhe, oc sie the openbarlighen, at the hauet aff ethers oc aff hertugh Buggislaffs tilskyndelse. Oc nu sidhen biscop Thorlaff kom^e til Jutland oc rade met almughen thære, som I nu hiit screue met hanom, at han wel schulde radhe thøm oc styre thøm til gothe, sidhen hyllethe een stoor deel aff almughen herrene^f aff Holtzsten, for huilkit right hauer nu mist Hadhersleff oc Erre oc stander ther ytermere

a) Hvitfeld: vil.

b) Fattes hos Hvitfeld.

c) Hvitfeld tilføjer: Stæder.

d) B: heren unde houetmanne;

Hvitfeld: Hosbonder og Høvedsmænd.

e) Hvitfeld tilføjer efter B: hid.

f) B: deme heren.

fore i stoor fare, oc thette er alt sammen skeet ^afor ethers franwærilse, forsømelse oc these frammethe herrers schyld^a. Item schreue wi ethers herredom til utaff Korsør nu um helghemøsse tidh nu nest forlethen, hardhelighen formanendis bathe met ^bwort breff^b oc ethert eghit myndelighe sendebudh biscop Thorlaff, thet I wilden for wors herres døtz skyld werthis en tha noghut skødelighen inkomme i righit igeen, før en righit finge noghre mere skadhe eller forderff; wore thet swo, at I thet icke giordhe, tha weste I wel, at wi matte icke swo lenger met noghre ære eller lighe ladhe righit stande i wade, forderff oc uden all styrelse; aff huilkit som wi thoc eyncte swar aff igeen finge, thet I komme wilde eller oc nogher aff alle these forscreffne article forwandle eller oc forbæthre wilde. Nu for these forscreffne stycke oc mange andre growe oc drapelighe^c article, som nu lancht wore aff at schriue, oc en for mange andre sware anfall oc forderueligh skadhe, som righit thywer daglighen upafaller, forthy at I righit swo utower giuet haue, swo oc for then store uwilghe, wredhe oc ugunst, som I righit oc oss alle tilwendt hawe for thenne forscreffne hertugh Buggislaffs skyld, oc en mest forthy at wi engelund met noger ære eller lighe mue lenger lidhe, thet wort righe swo skinbarlighen forsømes oc forderues umot guth, ære, ret oc skel, thy nøthis wi alle her effterscreffne Johannes met gudz nadhe erchebiscop i Lund etc., Naffno i Othensyø, Cristiern i Ripe, Ulric i Arhus oc Gereth i Burlom, met samme nadhe biscoppe, Beynt prior i Andwordeskow, Eric Nielssøn, Henric Knutssøn, Luder Kabel^d, Morten Jenssøn oc Esge Brok, riddere, Awe Lunge, Pether Lucke, Otte Nielssøn, Gereth Bryseke, Jeiop Basse,

^a) Hvitfeld: for Eders Forsømmelses Skyld og Fraværelse for disse fremmede Herrers Skyld.

^b) Smstds.(efter B: worden, breuen): Ord, Breve.

^c) Smstds.: fortræffelige.

^d) Smstds.: Kabolt.

Pauel Laxman, Olaff Axilssøn, Anders Hak, Otte Skinkel, Niels Ericssøn aff Skiwe^a, Joachim Flemming, Olaff Lunge, Pether Skram, Eric Nielssøn aff Brøtzskow, Maghens Jenssøn, Lasse Thomessøn, Eghardh Frille, Maghens Ebbessøn, Niels Laurentssøn, Joachim Erikssøn, Lasse Johanssøn aff Podarpe, Anders Petherssøn aff Bramslucke oc Bertel Brems, wæp-
nere, at sie ether mantzschap up upa alle wore eghne weyne oc upa alt rigis inbyggeris weyne, som Danmarks krone wele ware tro oc hulle, som thøm alle aff ære oc rette bør at ware. Oc thy sie wi ether oc up radh, mantzschap oc thieniste, oc wele ther met forse^b oss um een annen herre, hwor wi kunne, oc wele^c thes upa wor æres weghne oc alle Danmarks inbyggeris weghne, effter thy som fore screuit staar, imot ether uforsømethe waro. Datum Lubec anno domini mcdxxx nono ^din vigilia^d nativitatis beati Johannis baptiste nostris sub sigillis presentibus impressis. Item wi effterscreffne Clawes Rønow, Timme^e Nielssøn oc Jasper Bryseke fulburdhe alle these forscreffne article oc sie ether oc up mantzschap oc thieniste, oc lade wi wore inceyle thryckis met wilie oc witzscap for thette breff met forscreffne hetherlighe herrers oc gothe mentz inceyle.

4.

Danmarks Riges Raads Opregning af Klagepunkterne mod Erik af Pommern, [6. Juli 1439.]

A. Samtidig Afskrift paa Plattysk i RA., før Kgl. Bibl. Thott §22 Fol. Nr. 9. — B. Samtidig Afskrift paa Plattysk i Statsarkivet i Stettin. — Dansk Oversættelse hos *Hvitfeld IV 633—40, Fol. 821—23*, hvor dog Begyndelsen og Slutningen mangler.

a) Hvitfeld: Asdal.

b) Aa—Ab: første; B: vorseen; Hvitfeld: forse.

c) B: wii.

d) Fattes hos Hvitfeld.

e) Hvitfeld: Thønne.

^aDit sint de artikele, de des rykes rad van Denmark hebben totoseggende to deme hochgebornen fursten unde heren koningh Erike van erer unde alle des rikes inwonre wegene^a.

1. Int erste dat he sik in mennighen jaren ouergheuen heft koninglike state, regimente unde leuent, dar wii sinen gnaden vakene unde dicke odmodichliken beden unde raden hebben, dat he sine koninglike state holden wolde unde sine ryke regeren^b, also em bord, unde leuen also eme koninghe borde unde temede to leuende, des he doch unsen rad ny horen wolde.
2. Item heft he de ryke in mennighen jaren in swareme kryghe unde orlige gehalten myt den Holsten heren unde ok myt den Steden, dat he vakene ^cunde erlike beschedene^c sone kregghen hadde, dat he doch nicht annamen wolde unde unsen rad dar nicht to horen wolde, dar van dat ryke in groten vorderfliken schaden gekomen is unde heft dar umme slote, stede, lande unde lude vorlorn, unde de mene ridderschop unde des rykes inwonre sint dar umme sere vorarmet; unde we schaden nam umme sinen willen in deme kryghe, ^dden let he dar mede besitten^d.
3. Item heft he den slotlouen ouer al dat ryke van Dennemarken vorantwardet to hertich Bugslaues hant wedder des rykes rad unde manschop unde wedder sinen eghenen eyt unde wedder des rykes recht unde vryheit, des wii sinen gnaden vakene unde dicke beden unde raden hebben, ^edat he den slotlouen wandelen wolde^e, des

a) Fattes hos Hvitfeld.

b) Hvitfeld indskyder: efter hans Raads Raad.

c) B: etlige beschedene; Hvitfeld: en ærlig og bestandig.

d) Hvitfeld: den beholdt den for sin egen og fik ingen Veder-gæld af ham, som ham burde

af Rette, eftersom Rigens Ret, Privilegier og Haandfæstning vel udviser.

e) Hvitfeld: at han den samme Slotslov forvandle vilde til Rigens Haand igen, som hende af Rette burde at være.

he doch^a nicht don en^b wolde, wente he io wolde hertoch Bugslauē indrengen myt gewalt koning to werdende wedder des rykes recht unde vrygheit, also vorscreuen is, unde wedder rad unde willen des rykes inwonre, dar umme de ryke in groten vorderfliken schaden ghekomen sint.

4. Item heft he vorantwardet vromeden heren des rykes beste slote dar up, dat hertoch Bugslaff sik indrenghe scholde koningh to werdende wedder des rykes recht unde vryheit, ok heft he suluen des rikes rad gesēcht to Werdingenborch, dat he wolde hertoch Barnam^c dat slot to Aalholme nemen unde hartoch^d Wartslaff dat slot to Rauensborch unde wolde se des rikes mannen antwarden, unde dat scholde he gedan hebben xiiij daghe na sunte Johannes daghe baptisten siner gebord, alze nu was ouer en jar, des he doch nicht en dede.

5. Item heft he ute des rykes trezel to Callingenborch wechbringen laten des rykes schat unde clenode, de to velen jaren van koninge unde koninghynnen ghesammelt weren to nutte unde eren des rykes, ane wetenheit unde willen des rykes rad, deme rike to groten schaden^e.

6. Item so hebben des rykes rad eme dicke vormanet unde gebeden, dat he sik scholde voranderen unde nemen ene furstynnen to der ee, gode to loue, den ryken to eren unde to bestande, des he doch syne rade ny horen wolde, men he voret leyder alsulk en leuent, alze men wol horen mach, den riken to groten hon unde smaheit^f unde to vorderfliken schaden.

7. Item so was en sone unde degedinge begrepen to Stocholme unde des gelikes dar na to Kalmern, dar de heren unde fursten, sinen eghenen vedderen, myt des rykes

a) Kun i B.

b) Fattes i B.

c) B: Barnim.

d) Hvitfeld: Grev.

e) Hvitfeld tilføjer: hvilket som uhørligt er en Herre at gøre imod sit Rige.

f) Hvitfeld: Smaahed.

rad unde der Stede sendeboden ouer weren, welke sone kostliken vorwisset unde gelouet wart to holdende, de he ok suluen to leet, alzo dat den Steden wol witlik is, dat he doch so nicht gehalten heft, dar van de ryke in groten schaden gekomen sint.

8. Item so annamede he de dre koningrike na der hochgebornen unde eddelen furstynnen konyngghynnen Margreten dode, seliger dechnisse, alle in gudeme state unde endracht, de doch nu jamerliken gescheyden sint umme der slotlouen willen to hertoch Bugslaues hant, alzo vorscreuen is, unde ok umme der groten vorsumenisse willen, dat he in mennighen jaren nicht versocht^a heft de ryke Sweden, Norwegen ok en dels van Dennemarken unde hadde gehulpen, dat eme jewelken rechtes unde redelicheit wedderuaren hadde, alzo dat siner koningliken state wol geboret, dar umme de ryke in groten schaden gekomen sint.

9. Item so hebben des rikes rad van Sweden vaken ere merklike sendeboden gehat to deme koninge unde hebben ene hochliken gebeden unde vormant unde ok uns, des rykes rad van Dennemarken, gebeden, dat wii ene vormanen unde bidden scholden, deme wii so gedan hebben, dat he dar wolde komen in dat ryke to Sweden unde annamen dar, alzo to Kalmern gedegedinghet was, unde bliuen ere here unde koning, dat he doch umme unser bede unde onderwisinge willen nicht don en wolde, men he steit dar na, dat sik de ryke scheyden unde dat ene dat ander vorderuen scholde, uppe dat hertoch Bugslaff vormyddelst der twedracht in de ryke komen moghe unde so here unde koningh to werdende.

10. Item vor he ute den ryken in Prutzen ane willen unde ane witschop ^bdes rikesrades^b unde let alle de lande herlos stan, dar he do vo[r]bodede^c de Stettinschen heren, unde

^a) B: besocht.

^b) Hvitfeld: alle Rigens Raads.

^c) B: verbadede; Hvitfeld: forbant.

vor do wedder ut Prutzen uppe Hiddensee, dar ok do to em quemen de vorscreuenen vorsten, unde vorsammelde darsulues vele volkes unde vor myt der wapenden hant in Dennemarken, dar numment van ^asyme rade^a aff^b en wuste, er men sach, dat he dar alzo quam, unde wusten nicht^c wat sine meninghe dar mede was, er he den suluen vromeden heren, hertoghen unde greuen antwardede des rykes slote, lande unde lude, alzo Lalant, Langelant unde Fyen^d teghen sinen koningliken eit unde teghen des rykes priuilegia unde recht unde vryheit unde ok teghen des rykes rad unde willen.

11. Item beuolen des rykes rad van Dennemarken deme erwordigen vadere in gode ertzebisschoppe to Lunden, dat he scholde underwisen unde berichten unsen heren den koningh to deme ersten hemeliken ok openbar, oft des behoff were, alzo dat he wolde nemen de slote van den vromeden heren wedder, alze sik dat van rechte borde, unde laten se wedder varen ute deme ryke unde vorwandelen de slote wedder to des rikesrades hant; weret zake, dat he des nicht en dede, so mochte he vor ware weten, dat wii eme denne wolden upseggen denst unde manschop. Desse sulue vorscreuene vorwaringhe heft de sulue vorbenomede here ertzebisschopp deme koninghe alzo gedan to Nykopinghe, dar jegenwardich was greue Hans, ^ehertoch Wartslaff^e unde her Erik Nygelssone, unde dat doch nicht helpen machte edder konde.
12. Item was he uns uterliken anseende^f to Werdingenborch unde begherde, dat wii hertoch Bugslaue wolden entfanghen tho eme heren unde koninghe, dar wii eme hochliken umme beden, dat he uns des vordroghe, wente

a) Hvitfeld: hans.
b) B: van.
c) Hvitfeld: ingen.

d) A: Syon; B: Sion; Hvitfeld: Fyen og Møen.
e) Hvitfeld: Grev Nicolaus.
f) B: ansinnende.

uns dat nene wis myt gelike unde myt eren to donde stunde, dat wii so van eme vrygboren ryke scholden en erfrike maken, unde oft id ok en erfrike were, alzo id doch nicht en is, so leuet doch en eddele here unde furste, de deme ryke neger were to eruende ^awanne hertoch Bugslaue^a. Do swor^b he unde sede, dat hertoch Bugslaue dat scholde eruen edder dat scholde sin liff kosten, unde wolde uns so van unser vrygheit unde rechte drenghen. Aldus antwardede he hertoch Bugslaue ane rad unde ane witschop alle des rykes rades rad dat gantze lant Fyen^c myt den dren sloten, lande unde luden jeghen alle recht, unde vor do strackes van uns to Gotlande, dar he noch is, unde let uns hir in desser vromeden heren gewalt in twedracht unde vorderfnisse; welke slote noch hutes dages hertoch Bugslaff heft unde holt de alle open den jennen, de eme helpen willen teghen des rykes rad^d, dat alle man wol merken mach, dat it dar umme schut, dat ^ehe io ment^e koningh to werdende wedder recht unde des rykes rad^f.

13. Item alze de koning van uns gevaren was ute deme lande, do setteden ^gsik de bure teghen de gheistlike acht unde ridderschop^g unde wolden uns nicht don, alze se unsen vorvaren, unsen olderen unde uns touorn gedan hadden, uns alle to vorderuende, dat nu openbar geworden is. Ok hebben de gemenen bur openbar gesecht uppe deme landesdinghe unde in anderen steden, dat se van des koninghes wegene deden, unde dat he se dar umme gebeden hadde, dat se deme alzo don scholden.

a) Hvitfeld: hvorfor Hertug Bugislaff ingen Ret eller Tiltale med Rette kan have til Riget, enten paa Arv eller andet.

b) Smstds.: svarede.

c) A: Syon.

d) Hvitfeld tilføjer: og Mænd.

e) Hvitfeld: man jo mener ham.

f) Hvitfeld tilføjer: og alle Rigens gode Mænds Vilje, Ret og Frihed.

g) Hvitfeld: menige Almue i Judland og i somme andre Lande sig imod den hellige Kirkes Formænd og imod al Ridder-skabet, deres rette Herrer og Husbonder.

14. Item heft he^a gevanghen laten unde in de torne ghelecht ute alle dren ryken ertzebisschoppe, bisschoppe unde prelaten, priere^b, monneke, prestere unde vele gheistliker lude unverschuldes unde ane recht, dar em doch nicht borde ouer to richtende, den ryken tho groten hon unde smaheit^c.
15. Item so wart em gesant en gheistlik man van unseme hilghen vader deme pawese^d myt eme ^ebesloten vruntliken^e breue, den he honliken^f untfink unde sloch den boden suluen^g, dat eme nese unde munt blodde, unde nodigede ene dar to, dat he den breff upeten scholde, dat he doch nicht don konde, unde let ene in den torne leggen, dar he langhe inne lach, dar alle de ryke^h hon ⁱund schmaⁱ umme geleden hebben ^ook vorder in groten schaden umme komen mochtenⁱ.
16. Item so heft he mennighen riddermateschen man, borgere, vromede koplude gevanghen unde in de torne gelecht unverschuldes unde unvorvolget des rechtes^k unde teghen ^lsines rykesraed^l willen unde vulbord^m.
17. Item so hadde wii in deme ryke to Dennemarken ene gude reddel[*z*]ke munte, ⁿdar de gewogene mark helt ix lot suluers, dat vor alle manne was. In deme let de koning slan pur kopperghelt uppe den slach unde gebot unde dwank de lude dar to by liue unde by ghude, dat se koppergelt vor vul nemen mostenⁿ gelijk deme vorscreuenen

a) Hvitfeld indskyder: med Vold.

b) B: priore.

c) Hvitfeld: Smaahed.

d) A: pawesede.

e) B: frumligen.

f) Hvitfeld: hemmelig.

g) Smstds.: med Pavens Bly og Brev.

h) Hvitfeld tilføjer: og Rigens Raad.

i) Kun i B.

j) Hvitfeld: og frygter end for ydermere stor Skade at i komme.

k) Hvitfeld indskyder: som dog først burde at være gjort.

l) B: des rikes.

m) Hvitfeld: Forbud.

n) Smstds.: saa vejet Kobber holdt 9 Lod Sølv, hvilken Mynt Riget og hver Mand i Riget nyttig og bistanlig var. Item alle de lod han slaa en paa Kobbermynt, som for fulde skulde tages.

guden gelde, ane willen unde ane vulbord des rikesrades, unde dar van dat ryke in groten drepliken schaden gekomen is, de in langhen tiiden nicht to uorwynnende steit^a.

18. Item heft he in den ryken vele unredeliker vogede gesat sunder des rykes rades witschop unde willen, de mennighen manne unrecht unde gewalt gedan hebben unde dar to en ok eres gudes untweldighet, dar de rike^b noch in groter clacht unde maninghe umme stan, sundergen van deme irluchtigesten hochgebornen fursten Romisschen koninghe unde van anderen ^cheren, fursten unde steden, dat uns swar unde let to horende is^c, unde dat ok leyder ny^d keren konden noch mochten^e.

19. Item is recht ^fin den ryken unde wonheit, ^gdat deme koninghe dy ryke togehört^h alle jar ens houereth to holdende to Nyenborch, dat me het danneholt^g edder parlement, éme jewelken recht to schickendeⁱ, dat he in velen jaren ny don en wolde, des sik beclaghen^j gheistlike unde wertlike,, den ere ghudere afgedrenget sint unde nen recht weddervaren mochte unde konde beth an desse tiit, unde schelde^k ok deme koninghe wes des gelikes uppe ^lsine manschop^l, so scolde he se dar laden to rechte unde ^mnerghen anders^m.

a) Hvitfeld tilføjer: dog at menige Almuen det ikke aldeles vel formærke kunde. Det samme gjorde han og med de Grosser, som her nu ere gænge i Riget, ti at han dem haardeligen bød at tage og give hvert Stykke for 9 Lybske, hvilket som uhørligt var at gøre med fattige tro Under-saatter og underdanige Tjenere.

b) Hvitfeld tilføjer: og Rigens Raad.

c) Hvitfeld: Fyrster og Herrer og besynderlig af Stæderne, hvilket som af alle Stænder er at høre.

d) B: wy nicht.

e) Hvitfeld tilføjer: hvilket vi med vor ydmygeligen Bøn og Raad

og ej Magt have (desværre) det at styre kunne.

f) Hvitfeld: her i Riget Danmark.

g) Smstds.: at Riget, som Kongen tilhører, skal hvert Aar om s. Johannis baptistæ Dags Tid holde en Hovedret i Nyborg, som man kalder Dannehoff.

h) B: thogeberenn.

i) Hvitfeld indskyder: fattige og rige.

j) B: beclageden.

k) Hvitfeld: skadde.

l) Smstds.: sine gode Mænd, Under-saatter og Mandskab.

m) Smstds.: ikke til Gotland eller nogen andensteds. — Her ender Hvitfelds Oversættelse.

Hir enbouen alle desse vorscreuenen artikele, der vele mer weren in der warde, de doch to lank weren to scriuende, hebben wii des rykes rad unseme heren deme koninghe togescreuen unde tountboden sundergen by bisschop Thorlaff van Wiborch, biddende dat he wolde in sine ryke komen unde regerde^a, also eme koninghe togeborde, wii wolden ene gherne vor enen vulmechtighen koning hebben unde holden, also mogelik were, des he doch nicht don en wolde unde let desse ryke herlos unde rechtlos stan unde wolde ok ny setten drosten edder marschalke, alze sik dat gebort hadde, dar wii ene doch vakene umme gebeden hebben unde uns leyder nicht gehulpen en heft. Ok kan en jewelk reddelik^b man merken na dessen vorscreuenen artikelen, dat desse ryke nicht lengher aldus bestan moghen sunder heren unde regiment. Umme desser vorscreuenen artikele willen kan en jewelk bedderue man wol merken, dat wii leyder dar to genodiget sint, dat wii deme vorbenomeden koning Erike upgesecht hebben rad, denst unde manschop unde willen deme ryke vorsen myt eme anderen heren, de van koninges blot dar to geboren sy, unde wii hopen myt der gnade des almechtighen godes dar to nutte sy.

To witlicheit unde tuchnisse alle desser vorscreuenen artikele unde en jewelk by sik so in der warheit sint, alze de hir vorscreuen stan, unde dat wii se also bewisen willen, alze wii van rechte scholen, do hebbe wii Jehann van godes gnaden ertzebisschop to Lunden, Nafno to Odensee, Cristern to Rypen, Ulrik to Arhusen, Gerit to Burleme, myt der suluen gnade bisschoppe, Erik Nygelssone, Hinrik Knutessone, Merten Jonssone^c, Ezike Brok, Luder Kabel^d, riddere, Gerd Bruseke, Peter Lucke^e, knape, unse ingeseghele

a) B: regirenn.

b) B: bederue.

c) B: Pussenn.

d) B: N.

e) B: Kucke.

gedrucket beneddene an dessen breff van desseme vorscreuenen rikesrades unde manne wegene van Dennemarken, de gegheuen unde screuen is to Lubeke anno etc. xxxix octaua apostolorum Petri et Pauli.

5.

Erik af Pommern til Danmarks Riges Raad, 25. Juli 1439.

Afskrift fra Kristoffer af Bayerns Tid (RA. Danmark 5 a 4). Dansk Oversættelse hos *Hvitfeld IV 605–6, Fol. 809–10.*

Responsum ad literam inmediate precedentem ad[!] domino Erico ad consiliarios regni, scilicet ad dominum archiepiscopum et alios consiliarios, qui fuerunt in Lubeck.

Wetet, leuen vedere unde vrunde, dat wii hebben untvanghen en sondaghe, de nu was, juwen breff, dede schreuen is in sunte Johannes baptisten auende, also he gheboren wart, welk uns dunket hardeliken luden uppe unse siden unde wii en hedden uns des nicht van ju vormodet, unde manck mer anderen worden also gii segghen uns up rad unde manscopp unde denste unde leggen uns dar to menige schuldunge to, welke gii uns nu thouorne hebben em ernstliken laten vorstan, unde ok uns in nener mate voruolghet hebben, also ju hedde gheborth van ere unde rechte tho donde juwem heren unde koninghe; unde dar to so hebbe gii innøvørt unsen sustersone in unse rike Dennemarken ane unsen willen unde witlicheid in jenigerleie mate unde brjnghen ene dar to, dat he hefft uns ghesant entseggebreue, welk wii doch nicht also annamen^{a)} der een van eme edder van ju^{a)}, unde welk eme edder ju nenerleie wiis hedde borth tho donde, also wii dat wal to

^{a)} Hvitfeld: det ene fra Eder, det andet fra ham.

gode laten unde allen ghuden luden, dede unrecht unde recht konen kennen, wor dat vorkomende werth, dat dat uns mit unrechte schen is unde nicht mit rechte. Unde gii weten dat suluen wal, dat wii nu hebben gheweighert ichteswelkem ghuden manne recht, dede schuldninghe unde thosprake tho uns hadde, unde ok uns dar nicht vore gheweret hebben unde ock nu nicht don en willen; men ^aik ben gherne ouerbodich alletiit vorethokomende vor unsen radh unde menighen Denschen man, dede unvordacht in den saken sint, unde ok vor heren unde vorsten, stede unde ander ghude man uppe enen belegheliken dach unde stede, dar uns moghelick is to komende, tho nemende unde gheuende allent, dat ere unde recht is, dem vorbenomeden unsen sustersone unde ju umme alsodane schuldninghe, alse gii uns nu ouerschriuen hebben in juweme breue. Worumme bidde wii ju unde vormanen, leuen veder unde vrundes, uppe de truwe, alse gii uns vor gode unde van rechtes weghene plichtich sint, dat gii underwisen unsen sustersone unde ju suluen bedenken dar also ane, dat gii nicht so weldighen uns drenghen van dem rike, dat wii van godes weghene redeliken by ghekomen sint, unde stedet uns dat, recht unde redelick is; ^buns dunket dat mere wen ennoch wesen, allent wes gii uns konen affwinnen mit rechte, dat wii dat liden^b, ok dat gii nicht also openbar beghaen schande unde laster uppe uns, so dat gii edder juwe kinder edder nakomen nicht en doruen bløtliken ere houede nedder slan. Umme des willen sende wii nu tho ju dessen unsen dener unde køkemeister Anders Erkesß, dat gii uns by eme nu unvortouert schriuen juwe antwert wedder to, efft gii uns io endeliken willen vordriuen effte wo gii dat mit uns vorenemen willen. In Christo valete. Scriptum in castro

a) Overstreget: wii.

b) Hvitfeld: og synes det mere at være en Nød. Alt hvad I kan

vinde os af med Ret, det ville vi undgælde.

nostro Stekeborch die beati Jacobi apostoli anno domini m^o cccc^o xxx nono nostro sub secreto. Dominus rex ore proprio.

6.

Erik af Pommern til Danmarks Riges Raad, 25. Juli 1439.

A. Vidisse 14. Sept. 1442 (ndfr. Nr. 10), her udateret. *Danske Mag. 3. R. I 226.* — B. Optaget i Brev til Fynboerne 14. Sept. 1439 (ndfr. Nr. 8) a. Dansk Oversættelse hos *Hvitfeld IV 611—24, Fol. 811—17.*

Wetet, leuen vedere unde vrundes, dat wy hebben juwen breff vornomen, also gy uns van Lubeke toschreuen unde sanden, in welkeme wy vorstan monnighe unludelike^b schuldunge, dar wy nicht aff weten unde gy uns 'ok to nenen tyden touoren vorstan hebben laten. Men na deme dat gy uns nu zo grofflyken schulden, so were dat wol^c toborlyk dar antword upp tho geuende, dar wy doch nicht zo vullenkomeliken to antworden, er god wyl, dat wy suluen to worden myt juw komen. Doch werde wy juw dar umme yo wat toschriuende vor dat erste, dat vor gode in der rechten warheyt ys.

Tho deme ersten dat wy scholen hebben gedan jeghen des rikes recht unde vryheyt in mennigher mate, dar wy to den hilghen togesworen hebben to holdende alle Denmarken krone inwonere, dar segge wy zo tho: hadde wy dar wes ane gebroken edder gy jenighe reddelike^d schuldunge to uns hadden gehat, also gy konden hebben geprouet twischen gode unde juw uns schuldich ane hebben geweset, so hadde juw van ere unde rechtes weghene anders bort

a) A og B er i sproglig Henseende temmelig forskellige; muligvis er da begge Oversættelser af en oprindelig dansk Text.

b) Hvitfeld: ulidelig.

c) Smstds.: aldrig lode forstaa, før nu I saa storligen (efter B: grotliken) skylder os. Saa var det vel osv.

d) Smstds.: endelig.

dat vortonemende uns to vorvolgende wen in sulker mate, alse gy nu don, unde nicht zo unhorliken unde openbare jeghen uns to beghande unrecht unde hoen, dat juw beyde vor gode unde der werlt groffliken steyt to straffende vor jewelkeme bedderuen manne, wor yt vorkomende wert, dar umme dat gy uns sulke stücke nicht touoren hebben laten understan. Men ^ays dat^a nu ghescheen in jenigherleye mate, alse uns doch hopet, dat yt nicht ^bmyt rechte^b by uns vindende wert, so ys yt nicht gescheen myt unseme willen edder voracht in allen unsen daghen.

Nu to deme dat wy scholen hebben vorantwordet ^cden slotlouen uppe alle des rikes slote^c to vromeden ud-lendeschen heren hende, dar segge wy so tho: wy hebben nene slote vorantwordet tho jenighen vromeden heren hende, dar umme, wete gy des nicht, so ys hertich Bug-geslaff unser vaders broderzone, unde dat wy den slotlouen hebben to syner hand vorantwordet, dat hebbe wy nicht ghedan alleyne na unseme eghene willen unde rade, men na der erliken eddelen^d rade, leue unde bede willen, de do weren in unseme rade, alse bishopp Peter Kruze ertze-bishopp to Lunden, bishopp Peter to Zelande unde mon-nighe andere ^emerkelike bedderue lude^e, bishoppe, riddere unde knechte, de wy wol nomen konen, de dar do by weren, de wol zo wys unde kluk weren unde zo wol wusten unde wolden weten Denmarkes beste unde bestand unde nicht vorderff edder schade in jenigherleye mate zo wol, alse de nu synt. Dar mede wart unses vaderbroder-zone ingevoret in Denmarken myt alle ereme willen, leue unde vruntschopp, unde wo dat toghink, dat he to uns in Denmarken qwam unde ze ene entfenghen unde anna-meden, dat weten noch wol vele lude beyde Densche unde

a) Hvitfeld: det er.

b) Smstds.: i nogen Maade.

c) Smstds.: Rigens Slotte.

d) B: eddelinge.

e) Hvitfeld: ærlige godt Folk.

Dudesche, unde hefft sodder geweset in deme slotlouen myt uns, also wy ok hebben ere beseghelden breue dar upp, dede slote unde lande van uns hebben entfanghen, de ze uns unghenodet unde unbedwungen myt berademe rade unde mude myt eren vrunden besegheldt hebben, unde wy hebben in deme slotlouen geseten^a, sodder unse gnedige vrowe koningynne Margrete starff zeligher dechtenisse, dat uns nement dar umme toghespraken hefft er nu. Doch schall dat nement bewysen, dat wy ene vor jenighen koningh hebben ghesettet, unde dyt was monnich jar touorne, er wy edder ze wusten van unseme susterzone to seggende unde he geboren wart. Her in dessen zaken hebbe wy vele meer antoseggende edder to schriuende, ^bwen de tyd kumpt unde uns des behoff ys^b, so dat en jewelyk bedderue man, dar dat vorkomende werd, vorstan mach, dat yt zo in der warde ys unde met ok zo vinden schal.

Nu to deme dat wy scholen de ryke hebben gescheden, dar segge wy zo tho: god gheue dat dar nement hadde gewesen, de dat leuer gezeen hadde wenne wy edder dar meer to hadde geholpen edder dar na hadde bestande weset edder dar noch na bestande were, dat ze scholden werden gescheden, so scholde se nicht gescheden hebben wesen edder ok scheden scholden werden; unde wille gy weten de warheyt dar umme, zo bevraget juw myt zo monnigheme guden manne, also to Stokholme weren, wat wy dar openbare vor en seyden unde boden in deme groten borchstouen, also wy dat ok wol bewysen mogen myt bezeghelden breuen, also ze uns dar upp gegeuen hebben, uppe dat dat de ryke in vruntschopp unde in leue tosamende mochten blyuen unde ze zyk nicht in unsen tyden scheden scholden; unde ze synt yo wol sodane bedderue lude, dat ze dat yo seggen unde nicht en swyghen noch umme unsen wyllen

^a) Hvitfeld indskyder efter B: med ham.

^b) Smstds.: om os gjordes det i Behov.

edder umme juwen. Unde wille gy noch vurder de warde dar van weten, so leset ouer de Swedeschen schriffte unde klaghe, alse de van Sweden uns leten antworden in ^ademe hilghen gheyste^a ^bvor deme Holme^b, de erste reyse do wy dar weren, dar des rykes rad by was, ^cde do by uns weren^c, de wysen dat wol ud, we de synt unde dar mede hebben ummeghan, dat de ryke syk scheden scholden, ufft yt wy synt gewesen edder edlyke andere; ok wart dar geroret mank anderen worden unde seydent ouerlud vor deme menen rade van Denmarken, de dar do weren, dat ze nemende van Denmarken wolden hebben to Sweden umme erer groten unreddelicheyt^d willen, dar wolden ze eer alle umme steruen.

4. Nu to deme dat Hadersleue ys van deme ryke komen umme unse affwesinge unde vorsumelsse willen, dar segge wy zo tho, dat wy dat nicht gedan hebben, men god umme zynes dodes willen gheue deme duzent ullucke, de dar mest hefft togeholfen edder to jenigher tyd in rade edder in dade mede hefft geweset, dat dat edder jenich ander scholde wech komen van deme ryke; wy hebben de jene gewesen, de dat alle tyd hebben affgweret unde vorstoret nach unse utersten macht unde vormoghe, dat yt nicht scheen scholde, unde dar umme moge gy juw bevrighen myt deme bischoppe van Selande, her Erick Nielsß, her Anders Nielsß, deme abbete van Sore unde deme prior van Antworschowe unde monnighen anderen meer guden luden, de dar by hebben gewesen beyde uppe Haralzborgh unde en ander wech, dat dat andere hebben gewesen, de dat van der kronen bryngen wolden, unde wy nicht, unde de krone in sodanen schaden unde smaheyt wolden bryngen

^a) B: des hilhengeisteshuse.

^b) Fattes i B og hos Hvitfeld.

^c) Hvitfeld: der de (Fejl for da?)
vare hos os.

^d) Smstds.: Uroligheds.

edder gebracht hebben, ^aufft dat sy gescheen^a. Unde schal dat nu weghe wesen, zo ys yt nicht geschen umme unsen willen, also vorgeschreuen steyt; willen nu desse vorgeschreuenen de warde seggen, so schal me dat zo vynden in der warheyt, dat yt andere zin, de dar mede ummegeghan hebben, dat de lande unde rike syk scholden scheden, unde wy nicht. Unde leuen vedere unde vrundes, wille gy nu de warde weten, worumme Sweden, Norweghen unde Sundrejutland syn gescheden van Denmarken, unde dat nicht vor unwillen nemen, so wille wy ^bjuw dat vele warafftigher schryuen, wen gy uns dat ouerschryuen^b, wente dat hefft gedan, unde de yt juwe grote ouerwelde unde unredelicheyt, so dat gy nemende steden noch lyk edder recht, ok umme juwe untroweschopp, ouerdadycheyt unde juwe unmylden ghyrycheyt willen, so dat gy umme gudes unde penninghe willen sparen noch god edder de hilghen kerke noch juwen rechten heren edder de krone, noch riddere edder knechte, noch vrowen edder juncvrowen, noch ^cborghere, bure edder inwanere^c, men dat gy zo ghyrichliken ^upnemen ane alle barmeherticheyt, so dat ^dalle de jenne, de gy hebben^d, blyuen vorderfft umme juwes unreddeliken regimentes willen, ^eunde ze ok umme des willen gherne weren van juw gescheden^e; unde umme des willen zo synt juwe eghene ^fmenheyt unde bure^f jeghen juw upp geresen unde hebben swarlyken ouer juw gheklaget, ^galso wy juw udschriffter dar van hebben gesant^g; unde bevruchten uns, dat de ryke dar umme syk scheden

a) Fattes hos Hvitfeld.

b) Hvitfeld: nu Sandhed skrive Eder til derom.

c) B: buren edder bulude; Hvitfeld: Bønder eller Bokarle.

d) B: alle de eghne, de gii raden; Hvitfeld: al den »Eigen«, som I raader over.

e) Fattes hos Hvitfeld.

f) B: meenheit dar in Denmarken; Hvitfeld: Mandskab i Danmark.

g) B: dar wii ju article aff gesant hebben; Hvitfeld: hvoraf vi har sendt Eder Artiklerne.

ok vor monnighe andere graue sake unde schuld, de dar van komen willen, ane yt en sy, dat gy juw noch willen bedencken unde laten van der groten unreddelicheyt, alsoe vorgeroret ys, unde nicht umme der sake wyllen, de wy hebben vorghenomen, dat wille wy to gode laten, alsoe wy dat ok wol bewisen moghen, dat wy nemende tho Denmarken anders hebben gedan, men dat ere unde recht ys.

Nu to deme dat wy scholen hebben vorantwordet^a zouen des rykes vaste slote udlendeschen heren, de gy leuer mochten holden vor vyende wene vor vrunde, dar segge wy zo tho, dat wy hebben nenen vromeden heren unde noch juwen edder Denmarkes vyenden jenighe slote vorantwordet, men uns hopet unde menen, dat ^bunse veddere^b nicht en ys edder hefft geweset der kronen to Denmarken vor nenen ^cvyent edder en vromet he[re]^c, men leuer to willen unde to denste, unde nicht anders hefft vorschuldet ^dvan den guden luden unde inwoneren to Denmarken^d, wen dat eme^e borde ere unde gud van, en umme des willen dat unse veddere hertich Barnym myste syne zund in all juweme u[nde] des rikes denste, alsoe wol witlik ys, do de Stede weren des rikes vyende, unde de anderen hadden ere man unde denre in juweme denste, unde greue Hans hefft vakene unde vele vor juw allen unde in des rikes denste hochliken unde truweliken gew[aghet] beyde lyff unde gud ^funde ys alle tyd dar na bestan gewesen unde syk dar na gesettet, dat he wil leuen unde steruen to Denmarken^f; desgelikes hefft ok greue Witzslaff truweliken gedent deme ryke ^gunde vakene dar umme gewaghet lyff unde gud^g unde wolde ok in deme ryke

a) Hvitfeld: forandret.

b) B: unse vedderen; Hvitfeld: vore Frænder.

c) Hvitfeld efter B: Fjender eller fremmede Herrer.

d) Smstds. efter B: af godt Folk de udi Danmark bor og indbygge.

e) Smstds. efter B: dem.

f) Smstds.: og har siden sat sig i Danmark, at han for dette Rige vilde vove og opsætte Liv og Levnet.

g) Fattes hos Hvitfeld.

blyuen leuendich unde doet. Unde dat wy ^aeme deden dat slot^a, dat dede wy na unses rades rade, also her Axels^b, her Benedictus^c, Hans Kropelyns ok andere mere de dar by weren, de uns dar umme beden unde reden, ^ddat wy yt em doen scholden^d. Hirusme kone wy sodane nicht holden vor vyende edder udlendesche heren, de syk so bewisen willen unde bewiset hebben, also vorschreuen steyt; ok dat wy antwordeden unseme vedderen hertich Buggeslaue de slote in Fune, dat dede wy na aller juweme eghene willen, also gy [dat] suluen wol weten, dat yt wort ouergesproken to Worthingborgh; unde dat wy antwordeden ^eunsen vedderen^e de slote to Laland, dat ys deme bischoppe van Roschilde unde her Erick Nielsson wol witlik, in wat mate ^funde wo wy de vorantwordeden^f, dar wy ere guden beseghelden breue upp hebben, dat se de to unser hand unde der kronen holden scholden, unde dat der krone nenerleye wys schade van scheen scholde, zo langhe ze de hadden, ane denst unde willen dar van to bewisende, also wy juw ok dat suluen mede hebben gesecht. Doch leuen vrundes, dede hebben wech gedegedinget unde van der kronen gebracht Hadersleue, Erre, Flensborgh, Tunder, Stubbe, Swauestede unde alle Sundrejutland to der heren hende, de dat nu in der were hebben, den hefft vele groter lust gewesen to vromeden heren wenne uns, unde de heren syn unde hebben gewesen des rykes naturlyke vyende van oltlinges ud, also gy vakene unde vele uns suluen ok muntliken gesecht hebben, unde dar umme moghe gy de holden vor udlendesche heren unde nicht den wy hebben geant-

-
- a) Hvitfeld efter B: finge dem Slotte. f) B: wii se æn vorantwordeden; Hvitfeld: vi ham dem overantvordet; naar han i det følgende rigtig oversætter: deres gode be-seglede Breve, at de osv., synes disse Udtryk da at gælde Bispen og Hr. Erik Nielsson.
- b) Hvitfeld tilføjer: Pederssøn.
- c) Hvitfeld tilføjer: Paawisk.
- d) Fattes i B og hos Hvitfeld.
- e) Hvitfeld efter B: vor Fætter.

wordet slote to unseme unde des rikes beste unde denste, unde dat hebbe wy newerlde van jenigheme gehoret unde vorvaren wenne nu. Unde dat wy de bynnen der tyd nicht van en wedder annameden, also gy uns beden, dat schach umme des willen, dat gy uns nicht wolden schicken sodane velicheyt^a van Oleff Axelsson, dat wy mochten wesen velich^b unses lyues unde gudes, wellik gy unſ doch hadden gelauet unde secht, dat gy yt don. wolden, dar wy uns ok upp vorleten unde myt deme besten vorvolgheden to sunderghen to Roschilde, also deme bischoppe unde Peter Oxen wol witlik ys, dar uns doch nene reddelicheyt van eme konde wedderuaren; umme des willen kone wy nu wol merken, konde he uns wes qwades hebben gedan, dat dat juwe wille wol hadde geweset unde hadden dar wol dor de vyngere togeseen, also gy ok gedan hebben unde in deme rade mede gewesen, dat uns de schade geschen ys unde noch schuet; unde dar enbauen bode wy juw tho myt bischopp Torleue, greue Hanse unde her Merten Jonssøn, dat gy dat noch wolden so vlyen, also gy uns hadden gelauet unde gesecht, dat wy mochten hebben gewesen unses ^cliues unde gudes^c velich, denne wolde wy des ok wesen ouerbodich van stunden an de suluen slote to antwoordende ^din der guden lude hende in Denmarken^d; ^eis dat nu to juw geworuen^e edder nicht, dat wete wy nicht.

6. Nu to deme dat hadde wy wolden gehalten Calmarne deghedinge etc., dar segge wy so tho, dat wy dar ne hebben neen vor gesecht ok nicht neen vor segghen, ^fdat sy syk nu Calmarne deghedyngge edder wat dat sy^f, dat uns myt

a) Hvitfeld: Fællighed.

b) Smstds.: fællig.

c) Smstds.: Liv og Levnet.

d) B: in Densche lude hande; Hvitfeld: Eder ... tilhænde.

e) Hvitfeld: Er det nu saa tildraget sig.

f) B: dat sii daromme edder anner et sii wat it sii; Hvitfeld: det ~~er~~ derom eller derover, hvor det være kan.

eren unde myt rechte borde to nemende unde to donde, unde syn nu hir in deme ryke umme des willen uppe Stekeborgh unde syn des ouerbodich to nemende unde to doende allent, dat uns van eren unde rechte bord to donde. Men hadde wy komen to Calmeren nu ouer^a een jar, so merke wy wol, dat yt nicht hadde geweset vor uns, na deme also yt dar do thoghynk unde also wy dat sodder in der warheyt vorvaren hebben, god vorgheue yt eme, de dar mede in deme rade was; ok wete gy wol, dat wy juw seyden uppe louen uppe de Calmarne deghedinge, also uns wol borde to donde, dat Denmarkes beste unde bestant konde wesen unde juwe, juwer kindere unde juwer nakomelinge, ^bdat hebbe gy vortan van juw geschreuen unde anders uns to qwade gelecht, wen wy juw dat gesecht hebben, also dat vor uns berichtet ys; men hadde gy dat nicht anders van juw gesecht, wenne wy dat seyden, zo hadde wy dar nicht na ghevraghet, doch dat yt juw nicht hadde gebort to donde^b. Wat wy van dessen zaken hebben to seggende, dar scriue wy nu juw uppe desse tyd nicht mer van.

Nu to deme dat de menheyt^c hefft yt van unser toschundynghe, dat ze syn teghen ere herschopp upgeresen, dar segge wy so tho also touoren: ^dwy syn dar nu nicht in deme lande, wuste men ichteswes myt uns, dat men dat nicht en sweghe^d; men dat schal uns neen bedderue man in warheyt myt eren edder myt rechte tolegghen edder ouerkomen, ^edat sy we yt sy^e, dat wy myt der zake

a) Hvitfeld: om.

b) Smstds.: det haver været skrevet af Eder og omvendt os til det værste; ti lige som vi sagde det for Eder, saa var det beret for os. Men dog det ikke havde burdt Eder saa at gøre osv.

c) Smstds.: Mandskabet.

d) Smstds.: At vi ikke ere der nu i Landet, vidste man noget med os, at man ikke fortier det.

e) B: dat sii we he leuest wesen kan; Hvitfeld: det være hvor det kan.

hebben ummeghan, dat bischoppen, ridderen edder knechten edder der menheyt scholde to schade edder to arghe komen.

8. Nu tho deme dat wy scholen hebben entforet des rykes clenodie, dede to monnighen jaren weren tosamende lecht van koningen unde des rykes vorstanderen, dar segge wy so tho: dat ys wol wytlyk, dat wy wol vefftich jar hebben geweset koningh in Denmarken, unde dat ys ok mer wenne xxx jare, dat wy kregghen unse husfruwe zeligher dechnisse, dar umme ys dat neen wonder, ufft wy jenighe clenodie in so langhen tyden hebben maken laten van deme unsen, ok qwam unse husfruwe nicht zo tho uns, dat ze ok yo hadde clenodie, ^adede ere tohorden^a, dar omme segge wy dar nicht neen vore, dat wy yo jenighe clenodie hebben; men nu dat gy yo menen, dat wy scholen hebben des rikes clenodie unde schat udgheuooret, so moghe gy nu dar umme to uns senden, dede koningynne Margreten clenodie wol kenden, alsoe bischopp Jens van Oslo, her Erick Nielsson, her Jens Grym^b unde Hans Kropelyn; wille gy nu de to uns senden, unde wen ze komen, so wille wy ze vorenleggen by sworn eden alle de clenodie, de wy hebben; is dar denne ichteswes manck^c, dat deme ryke tohoret unde uns nicht edder unser husfruwe seliger dechnisse, dat se edder jenich anderer kennen konen, zo willen ze dat denne wol segghen; werden ze denne gevunden by uns, zo wille wy ze juw gherne wedder senden, ys yt dat yt uns myt eren unde myt rechte bord to donde. Werden ze ok nicht gevunden by uns, zo duncket uns, dat gy uns dar ane grot unrecht don, dat gy uns dat toleggen unde ouerschriuen, dar wy unschuldich ane synt; doch hope wy unde menen, wat wy hebben geeruet na unser vrowen doet, dat uns dat yo bord to netende myt rechte; unde

a) B: also er toborde.

b) Hvitfeld IV 618: Gryn, i Trykfejls-listen og Fol. 815 rettet til Green.

c) Smstds.: Mercke, rettet til merckte.

hebbe wy wes anders udghevoret, dat ys Magnus Goyen unde Jess Thorbernsson wol witlyk; bort uns dat nicht to netende, zo wille wy gerne dar zo by don, also uns myt ere unde myt rechte bord to donde; unde hebbe wy ok wes entwey geslaghen to unser nod unde behoff, wor dat gebleuen ys, dat ys ok Magnus Goyen unde Jess Thorbernsson wol witlik. Unde also gy schriuen umme den schat^a, dar segge wy so tho: de guden lude, de unse penninghe uppgeboret hebben unde udghegheuen van unser weghene, beyde de dar leuendich synt unde de dar dot synt, de rekenschoppes boke synt noch tho, de wysen dat wol ud, wor de gebleuen synt jewelik by syk; wo yt dar umme ys, schal dat nu vorkomen, unde^b hebbe wy mere udgegheuen wenne uppgeboret van Denmarkes weghene, so hope wy yo, nach deme dat de hilge gheyst juw geroret hefft unde gy zo milde geworden synt, dat gy ouergeuen beyde land unde slote unde neen unrecht gud 'menen to hebben^c, wy hopen dat gy ok yo willen zeen unde dencken uppe unse grote ungemak unde truwen denst unde laten uns nicht hebben allene den schaden, ufft wy mer udgegheuen hebben vor Denmarken wenne upgeboret van der krone, also vorgeroret ys. Leuen vedere unde vrundes, wy konen nu wol beyde dencken unde prouen, na deme dat gy uns so hetesch unde unmylde synt, dat gy dar nicht sere na vragheden^d, dat wy so vele hadden, dat wy den dach mede ouer leuen konden, ane dat wy yt beden myt eneme brodsacke van deme enen to deme anderen; doch moge gy weten, wat wy hebben, dat horet gode unde juw tho in sodaner mate, dat wy yt gherne delen myt juw unde juwen kinderen, de wyle wy dat hebben, so gerne also wy dat to jenighen tyden gedan hebben.

a) B: tiinse; Hvitfeld: Tolden.

b) B: dat; Hvitfeld: da.

c) Hvitfeld: tager.

d) Smstds.: spørge.

9. Nu to deme dat wy synt ud deme lande varen unde hebben juw unde de lande so ouergheuen, also gy dat schriuen, dar segge wy so tho, dat wy dat nichte dan hebben, unde schal ok myt nener warheyt gevunden werden; men dat wy ud deme lande vuren, dat dede wy umme des menen besten unde bestant willen unde aller juwer unde der menen ryke inwonere ^aunde ok umme des willen^a, dat wy gherne geseen hadden unde noch gherne zeghen, dat uns unde den unsen mochte ichteswes wedderuaren noch lyk^b edder recht umme den groten schaden, hon unde smaheyt, also uns unde en gescheen ys, unde ok in sulker mate synt wy udgevaren van Denmarken unde synt hir ok noch, ^cna deme also vorgeroret ys; unde do wy uduoren van Denmarken^c, do settede wy houetlude beyde in Selande, ^din den klenen landen^d unde ok in Jutlande, welken wy beuolen hadden, dat god affkere, ufft den landen hadde ichteswes togekomen in unser affwesinge, dat se denne scholden dar vore wesen hebben van unser weghene unde hebben dat affgweret unde dar ok so truwelken by gedan hebben, also syk dat geboret hadde, so lange dat god wolde, dat wy wedder in de land hadden gekomen; dar umme hefft en islyk bedderue man wol to merkende, dat wy dat nicht ouergegeuen hebben edder affgesecht, also gy dat schriuen.
10. Nu to deme dat wy scholden hebben deme ryke unde juw allen unse qwadheyt unde unghunst togekeret, dar segge wy so tho, dat hebbe wy juw edder jenighem inwonere to Denmarken qwadheyt edder unghunst togekeret, dar umme schete wy uns nu to her Erick Nielsson, ^ewo doch dat he een ys van den, de dar hoghest beyde in rade unde in dade hefft mede gewesen^e, dat uns dyt schuet,
-
- a) Hvitfeld: og det fordi. d) Hvitfeld efter B: og andre smaa Lande.
 b) Hvitfeld efter B: Venskab. e) Hvitfeld til Dels efter B: dog han er en af de højeste, som den der med udi Raad og Gerning er.
 c) Smstds.: Og eftersom foresagt er, da vi udføre af Danmark.

alse uns gesecht ys, is yt dat he de warheyt wil segghen; alse wy ok hopen, dat he des nicht en swicht noch umme unsen willen edder umme juwen. Men gy moghen nu schriuen, wat gy willen, wy hebben doch newerlde anders gedan jeghen der menen Denmarkes krone inwonere noch hemeliken edder openbare, wen alse uns van ere unde rechte toborde, des schal god wesen unse tuch, nu men der mynschen nature ys so kranksamich, dat ze nene reddelicheyt willen bedencken.

11. Nu to deme dat gy umme desser vorschreuenen unde monnighen anderen articulen willen, alse gy menen, dat gy schuldunge to uns hebben, dat gy uns dar umme affsegghen rad, manschopp unde denst, wellik wy uns nicht annamen, alse gy dat schriuen, unde wy uns ok nicht van juw vormudet hadden unde zo nicht weren van juw gescheyden, sunder myt lefflicheyt unde vruntschopp to varende in unseme unde juwene unde des rikes denste unde weruen, alse vorschreuen steyt; men hadde gy gehat jenighe schuldinge to uns, zo hadde syk dat nicht myn gebort, wen dat gy hadden dat vorvolghet, alse juw dat van rechte hadde geboret. Men nu nach deme dat gy zo to synne syn, dat gy noch gode edder de werlt vruchten, zo kan uns dat nicht vorwunderen, dat gy uns dyt don, alse juwe vorolderen unsen vorolderen unde vorvederen hebben gedan, unde wolde gy uns darane straffen, zo vinde gy dat in der Denschen kronyken, wo ze hebben geleuet myt eren heren unde koninghen; ^adoch ys de kronike [g]antze zere gesettet ze to beschonende, wen se dat bedreuen hebben^a myt sulken eddelen heren, dede ere koninghe unde heren geweset synt. Hir enbouen schryue gy, dat gy juw willen zeen umme enen anderen heren, doch schriue gy nicht in

^a) B: doch is de kroneke vele set en tho houescheit, wen se des behouet hedden; Hvitfeld: dog

har Krøniken sat dem mere til Høviskhed, naar det behøvedes.

wat mate [un]de we dat wesen schal, sunder yt sy hertich Cristoffer, de sich secht to wesende unse susterzone, also wy vorstan hebben in synen breuen, de he unde de synen uns toschreuen, in welken ze uns hebben vorwaringe dan unde entsecht, wellik eme myt eren unde myt rechte so nicht hadde bort to donde unvorvolghet, unde hefft uns newerlde schult togelecht noch myt breuen edder boden in jenigher mate, unde kregghen noch juwen breff edder synen, er gy ene hadden gevoret in unse ryke teghen unsen willen unde ya; doch hadde he uns gelauet unde secht myt hand unde mund, dat he nummer wolde wesen uppe unse ergheste unde nicht to komende tho Denmarken ane myt unseme willen unde witschopp, unde wy boden na em senden. Men nu [kone] wy wol vorstan, dat gy ene dar to geschundet unde gebracht hebben, dat he sodane unerlike sake beggan scholde an uns uppe unse olde daghe, dat wy wol louen, dat he dat nicht suluen bedencken kan, nu eme so an deme synne ys, dat he dar nicht [na v]ragghen noch na eren, rechte edder reddelicheyt, men wil leuer zeen na den stucken, dede beyde vor gode unde der werlt unhorlik synt, unde wil nicht dencken uppe dat gude, dat wy eme unde syner moder gedan unde bewiset hebben, unde [uppe dat], he uns suluen gelauet unde gesecht hefft; zo moghe wy wol segghen, dat de budel mach wol henghet^a by deme peltze. Nu also gy schryuen, dat gy dar tho genodet synt, dat gy dyt vorschreue done, dar kone wy nicht anders to segghen, ane sodane vorelderen, also vorschreuen steyt, voden gherne sodane nakomelinge; men hadde juw yo so grot dwang^b unde nod dar to gebracht, dat gy yt don scholden, also vorschreuen steyt, zo hadde juw doch geboret van ere unde rechtes weghene, dat gy uns wedder scholden hebben geantwordet qwyd unde vryg

a) B: hanghen.

b) Hvitfeld efter B: Trang.

unde unbeworen dat, gy uppe truwe unde ere van uns entphanghen hadden.

Leuen vedere unde vrundes, nemet yt nicht to unwillen, dat wy juw zo thoschriuen; wente umme sodane schuldinge unde toschriuynge, also gy uns toschriuen, zo werde wy juw yo ichteswes wedder toschriuende, dat in der warde ys, wo doch dat wy dat node deden unde nicht so vullenkemelken uppe desse tyd uppe alle articule, also gy schriuen, umme des willen hadde wy dat gewust unde uns sulke breue van juw vormudet, dar wy wol hadden vorgeswaren^a unde newerlde dacht, so hadde wy wol vurdermer dar upp gedacht, wen wy nu don konen; unde umme des willen dat wy uns des nicht vormudet hadden unde de tyd zo kort ys, dat wy des nene tyd hebben juw to vullen dar umme totschriuende, so bidde wy unde begheren van juw unde vormanen juw nu also touorne, dat gy yo dencken uppe god, juwe eghene ere unde reddelicheyt, unde [steden^b] uns to worden unde to rechte vor heren unde fursten, riddere unde knechte, stede unde mannen, dede unschullich^c in den saken synt, so wylle wy denne, uffit god wyl, spreken unde antworten, dat en jewelik bederue man schal understan unde hebben to merkende, dat de schult nicht by uns schal werden gevunden, zo dat wy neen unrecht willen hebben noch jeghen juw edder jenighen bedderuen man. Men leuen vedere unde vrundes, were juw zo to synne, dat god vorbede, dat gy dyt nicht don wolden, so wurde wy dat klaghende ersten vor gode, vor alle gude lude also vor deme pawese, keysere, heren unde fursten, riddere unde knechte, erliken stederen unde aller menheyt, zo wyt also all de kristenheyt ys, so lange god wolde, dat wy jenighen bedderuen man mochten vynden, dede juw underwisen konde, dat gy uns wolden dar to steden, dat

a) B: ghesworen, rettet fra gheantwordet.

b) Saaledes i B.

c) B: unuordacht.

uns mochte wedderuaren zo vele, also ere unde recht were. Leuen vedere unde vrundes, hirusse beghere wy juwe lefflike unde vruntlike antword umme desse vorschreuenen stücke by desseme breffwysere Anders Ericksson unseme kokemestere, wellik wy nicht anders vorschuldet hebben, dat wy weten, zo bidde wy uns gode to helpende, unde anders vorschulden wolden, wo wy dat myt jenigher ere edder reddelicheyt konen vordrach hebben. ^aIn Christo valet. Scriptum in castro nostro Stekeborgh anno domini mille^o cccc^o xxxix die beati Jacobi apostoli nostro sub secreto. ^a

Ok moge gy weten, leuen vrundes, dat sodder de breff wart geschreuen, do kreghe wy to wetende unde ward uns togebade van Lubeke, dat gy uns dar beschreuen hebben uppe de kerckdoren, do gy dar weren, unde monnighe andere mere articule unde grote schuldinge, wen gy uns nu togeschreuen hebben, welke gy uns ok newerlde touorne leten vorstan. Doch borde nenen bedderuen luden so to donde deme anderen ^b noch sodder ereme rechten heren unde koninghe to beschriende unde to vorklaghende^b, dat ze nicht willen wesen bekant unde eme nicht laten touoren understan, er ze ene beschreuen edder beklageden. Doch schal dat, ufft god wil, zo in der warheyt wol gevunden werden, dat gy uns dat myt neneme rechte edder reddelicheyt hebben togelecht edder ouergeschreuen, dyt so wol also dat andere vorgeschreue.

^a) Kun i B.

^b) Fattes hos Hvitfeld.

7.

Erik af Pommern til Skaaningerne, 25. Juli 1439.

Afskrift fra Kristoffer af Bayerns Tid (RA. Danmark 5 a 5). Dansk Oversættelse hos *Hvitfeld IV* 606—9, Fol. 810—11.

Infrascripta litera fuit ascripta a domino Erico communitati in Schania et in Jucia cum inclusione suprascripte litere, scilicet Hochgheborne unde eddele here koningh Erich etc., quam literam suprascriptam consilarii, qui protunc in Lubeck fuerunt, miserunt domino Erico de Lubec ad Gotlant.

Wii Erick mit godes gnade to Dennemarken, Sweden, Norwegen, der Wende unde Goten koningh unde hertoge in Pomeran groten unse ersamen menicheit, cle[r]kerie unde ridderscop, copsteder men unde gantze menicheid, dede buwen unde wonen in Schonen, leffliken mit ghode unde unser gnade. Leuen vrundes unde menicheit, wii don ju witlick, dat wii en sondage, dede nu was, uppe Godland uppe unsem sclote Wiisborgh entfenghen enen breff, dede schreuen is tho Lubeke, alse unse raeth unde ghuden man uns toschreuen unde sent hebben, ludende wort van worte, alse hir nageschreuen steit: Hochgeborne furste unde eddele here koningh Erick, wii nageschreuen etc. sicut supra etc.^a, et post inscriptionem illius litere: Leuen vrundes unde menicheit, so moge gii dar ane vorstan mank mer anderen worden unde weruen, dat se uns upsegghen rad, manscop unde denste unde willen sick seen umme enen anderen heren; welkes breues thoschrijvinghe unde werue wii gherne wisten, efft dat were juwe wille unde vulborth, des wii doch nenerleie wiis louen konen, dat alsodane werue sint thoghaen mit juwem willen unde vulborde, umme des willen dat wii weten, dat wii des nu hebben vorbraken der een theghen see edder ju effte jenighen bederuen man in dem koninghrike Denne-

^a) Hvitfeld udskriver et Stykke af Brevet og synes altsaa at have

haft et andet Forlæg end det her aftrykte.

marken, noch mit willen edder mit werken bii allen unsen daghen sunt der tiit, dat wii worden erst koningh in Dennemarken. Doch schut uns dat vorschreue mit unrechte unde unuorschuldes in jenigerleie mate, also sik dat van rechtes weghene borde, unde in der groten truwe unde leue, also wii den in alle unsen daghen gherne unde willighen daen unde bewiset hebben, also enem jewelicken bederue manne in Dennemarken wal witlick is, dat wille wii laten tho gode unde tho den, de de warheit willen seggen. Umme des willen bidde wii ju, leuen vrundes unde menicheit, dat gii wal don umme godes willen ^aunde rechtes willen unde underwisen se dar also ane unde vormoghen ^a se dar tho, dat se nicht also ouerweldigens uns vordriuen theghen god, ere unde recht van godes unde unsem, dar wii van godes weghene rechtliken toghekomen sint, dat meste umme des willen, dat gii scholen vor ware weten, dat wii willen alletit wesen unde sint ouerbodich tho komende dar umme tho rechte vor heren unde fursten unde ander ghude man, dar gii unde andere unse ghuden man unde menicheid van Dennemarken ok moghen hebben ere sendeboden dar bii, dede moghen horen de schuldighen, de unse rad tho uns hebben, unde unse antwort dare entheghen, dar uns moghelick is tho komende, unde nemen unde gheuen allent wes uns van ere unde rechte borth tho donde vor alsodane sake, de se uns nu tolecht hebben; unde willen uns dar also vorantworden so, dat de schult schal nicht bliuen bii uns der ein theghen se edder ju in jenigerleie mate. Ok leuen vrundes, also gii vorstan moghen manck anderen worden in erem breue, also de uns schuldighen umme de twedracht, dede komen is twischen unsen rad, clerekie, ridderscop, copsteder men uppe de ene side unde de menicheit ^buppe de ^banderen siden, dat wii

^a) Hvitfeld: og rettelig underviser ^b) Overstreget: pa th.. (o: paa den). dem derudi og formane.

scholden hebben dat van steden bracht, welk wii willen tho gode laten unde de bederuen lude in Dennemarken, dat wii dar noch in rade edder in dade nicht hebben mede wesen, dat ichteswelke twedracht scholde wesen in dem rike; ^amen is uns dat umme des willen scheen, so schut uns vor ghode openbarliken unrecht dar ane^a; unde dat wii na en schreuen unde to uns escheden, dat dede wii umme des menen besten unde bestandelse willen, umme alle juwer unde eren leue willen, dat wii dar gherne hedden thohulpen, dat alle stucke mochten hebben komen in leue unde tho ghude twischen en all umme, unde nicht in anderer mate den else nu secht is. Item leuen vrundes unde menicheit, do wii witlick unde claghen gode unde ju, dat de, de sik nomet hertoch Cristoffer unde unser suster-sone scholde wesen, unde alle, de mit eme sint, else unse radh hebben nu ingheuort in Dennemarken, hebben uns entsecht theghen alle ere unde redelicheit unuorschuldes in jenigerleie mate, else wii senden juv dar eine uthschriff aff, unde hebben uns des nu laten vorstan touorne en worth dar aff, wor umme dat he dat ghedaen hebbe, ok nu hefft he uns gheschuldiget, dat wii weten, dat wii dat vordent hebben in jenigherleie mate, men wii hebben eme unde de, sin moder wesen scholde, bewiset menighe leue, else wii wal bewisen moghen, wor dat vor bederue lude komende werth. Umme des willen rade wii, bidden unde beden juw allen, de uns ghehuldighet unde truwescop ghesecht hebben unde uns truwe plichtich sint, unde ock alle, de umme unsen willen laten unde don willen^b, dat gii ju waren vor eme unde so vor alle den, de mit eme sint, dede uns ock entsecht hebben, likerwiis else juwe openbar viende, unde bewiset ju also theghen ene unde se else theghen de, dede juwen leuen heren entsecht hebben unde

^a) Hvitfeld: Men os udi de Maade er aabenbare Vold og Uret sket. ^b) Hvitfeld: skulle.

ene unde ju arghen willen, alse gii uns truwe plichtich sint unde wii ock ju wal tolouen, ^aso lange alse god wel, dat wii konen suluen komen dar in dat land. Leuen vrundes unde menicheit, doet unde bewiset ju hir nu also ane, alse unse ghude truwe is tho ju^a, unde latet uns nicht also unuorschuldes so lasterliken unde unhorliken uthdriuen. Gii scholen vor ware weten, ^bdat nicht wat de nu hebben dan tegen uns, edder na wes raede de dat ghedan hebben^b, so denke wii doch nummer anders tho donde theghen de menen Denschen men, efft god wil, ane alse uns van ere unde rechte bort tho donde. Leuen vrundes unde menicheit, umme desse vorschreuenen article unde stucke bidde wii juwe ghude unde vruntlike antwert unuorthoghert, dar wii uns moghen weten na tho richtende. In Christo valete. Scriptum in castro nostro Stekeborch anno domini mille^o cccc^o tricesimo nono die beati Jacobi apostoli nostro sub secreto. Dominus per se presentem conscripsit.

8.

Erik af Pommern til Fynboerne, 14. Sept. 1439.

Afskrift fra Kristoffer af Bayerns Tid (RA. Danmark 5 a 1). Dansk Oversættelse hos *Hvitfeld IV 610 og 624, Fol. 811 og 817.*

Wy Erick van godes gnade to Denmarcken, Swéden, Norwegen, der Wende unde der Goten koning ^c unde hertogh in Pomerén groten unse leuen prelaten, papheit, riddere unde knechte, vriiborne lude, copstædhelude unde gantze mene menichet, de dar buen unde wanen in Vyne, leffliken mit gode unde unse gnade. Leuen vrundes unde meenheit, also ju woll mach vordenken, dat wii ju sanden

a) Fattes hos Hvitfeld.

gjort det, som de nu beviser os.

b) Hvitfeld: af hvad Raad de have c) Overstreget: palantzgreue.

unde toscreuen van Stekeborgh ene utscriffi van enen breue under unsem ingeseghele^a, den unse raet van Denemarcken uns toscreff unde sande van Lubeck, so moghen gii weten, dat wii hebben æn nu swaa dar um uppe dat wedder toscreuen, ^bso hebben wii och nu screuen unsem rade to, de uns su[l]k enen breff toscreuen hebben ut van Copenhauen^b, den gii moghen hiir inne vorstaen wort van wordhe, also hiir naagescreuen steit [*ovfr. Nr. 6*].

Ock leuen vrundes unde menicheit, schole gii dit vorschreueene nicht also vorstan, ^cdat wii dar ichteswelken bederuen man in Dennemarken mede menen edder dat thoschriuen^c, ane den de uns sodane stucke unde sake tolecht hebben unde daen hebben unde daen; wii weten wal, dat dar menighe bederuen man sint in Dennemarken, den dat leet is, dat uns dit schut unde scheen is, unde uns dat alt node dan hadden, ane se hedden uns dat laten understan touorn; dar umme bidde wii ju alle unde enen jewelken, dat gii wal don unde underwisen de dar also ane, dat se uns nicht so weldighen unde openbar grot unrecht don und ock uns nicht vordriuen unde nenen heren invøren in unse rechte moderlike thegen god unde alle redelicheit unde lick unde thegen unsen willen unde vultort; gii scholen dat vor war weten, dat wii sint des alletiit ouerbodich tho komende mit en vor heren unde vorsten, riddere unde knechte unde stede, menighen Denschen men, de dar unuordacht sint in den saken, dar uns moghelick is tho komende mit en unde ock uppe dach unde stede, unde

a) Det er denne Skrivelse fra Erik, hvorfra Afskrift af det til Skaaningerne udfærdigede Exemplar er bevaret (ovfr. Nr. 7), og som i Følge dennes Overskrift ligeledes var udgaaet til Jylland. Hvis det er den og ikke det foreliggende Brev, hvortil Hvitfeld sigter med sin Randnote: »fordi

Hertug Bugslaff indehavde Fyn, derfor udgik dette Brev særdeles til dem«, gør han sig da skyldig i en aabenbar Fejlslutning.

b) Hvitfeld: og tilsendt det Gen-svar vort Raad til Kiøbenhaffn.

c) Smstds.: at vi nogen ærlig Mand i Danmark dette haver anmodet og tilskrevet.

willen dar also vurdermer tho antworten unde doen, also uns van ere unde rechte bort tho donde, so dat wii nene schult, efft god wel, hebben edder hebben willen der ein theghen se edder ju edder jenighen bederuen man. Leuen vrundes, doet unde bewiset ju hir nu so ane, also gii uns vor gode unde van des rechtes weghene plichtich sint unde wii ju wal tolouen; unde wat ju hir ane tho willen sy unde ju wederuaren kan, dar umme bedet uns unuortouert juwe lefflike unde unuorthogherde antwert wedder to. In Christo valet. Scriptum in castro nostro Wisborgh terre nostre Gotlande anno domini m^o cccc^o xxxix^o die exaltationis sancte crucis nostro sub secreto. Dominus per se ore proprio expressit.

9.

Erik af Pommern til Kristoffer af Bayern, 1439 uden Dag.

Afskrift fra Kristoffer af Bayerns Tid (RA. Danmark 5 a 2). Dansk Oversættelse (med Dag: 14. Sept.) hos *Hvitfeld IV 610, Fol. 811.*

Erick van godes gnade Dennemarken, Sweden, Norweghen, der Wende unde Goten koningh und hertoge to Pomeran
 asscripsit domino nostro illustrissimo domino Cristofero.

Cristoffer hertogen in Beyren unde palantzgreuen by Rein unsem oheme kome desse unse breff.

Tenor litere.

Wetet dat ohem, dat unse raed van Dennemarken hefft uns thoschreuen, unde dar umme so hebbe wii nu schreuen en tho wedder, also gii moghen vorstaen van der innebeslotene schrift. Nu doch dat gii nicht also don unde bewisen ju theghen uns, also ju van ere unde rechte borde tho donde, so wille wii doch doen theghen ju, also wii ^aplichtich sint^a, unde wernen ju dar vore, dat na dem dat

^a) Rettet fra: pleghen to donde.

gii menen, dat gii juwe dink so wiis hebben ^aunde ju also vorweten^a, dat gii doch ju schauwen unde beseen in unseme speghel, wo se uns nu louen unde ghelden unse langhen truwen denste unde grot unmack. Schreuen in unseme slote Wisborch unses landes Gotland ^banno domini millesimoquadringentesimo tricesimo ix^o. Dominus rex ore proprio.

10.

Erik af Pommerns Vidisse af Brev til Rigsraadet (ovfr. Nr. 6), 14. Sept. 1442.

Orig. paa Perg. med paatrykt Sekret (RA. Danmark 5 c). *Danske Mag. 3. R. I 226.*

Wy Erick van godes gnaden to Denmarken, Sweden, Norweghen, der Wende unde Gothen koningh unde her-toge to Pomeran don witlik unde bekennen openbare vor allesweme, dar desse unse opene breff vorkomen wert, dat wy den van Denmarken hebben also togeschreuen uppe sulke artikule unde zake, alse ze uns togelecht hebben unde ouergeschreuen to Lubeke, nach inneholde alse hir naschreuen steyt [*ovfr. Nr. 6*]. Tho wytlicheit unde bekantnisse, dat wy den van Denmarken zo togheschreuen hebben, alse vorschreuen steyt, so hebbe wy unse secret ingesegel drucken laten under an dessen openen breff, dede gegheuen unde geschreuen ys na godes bord duzent veerhundert an deme twe unde veertigsten jare in des hilghen kruzis daghe exaltacionis.

^a) Hvitfeld: som I Eder formaster. ^b) Hvitfeld indskyder: Exaltationis s. crucis.

